

Lausunto Lupa- ja valvontavirastolle Boliden Harjavalta Oy:n Harjavallan tehtaiden ympäristöluvan lupamääräyksen 66c mukaisesta selvityksestä

Kaula 11.03.2026 § 23
88/11.01.00.03/2026

Valmistelija

Johtava ympäristöinsinööri Joni Mustonen

LVV-U/24556/2026

Boliden Harjavalta Oy, Harjavallan tehtaiden ympäristöluvan lupamääräyksen 66c. mukainen selvitys

Boliden Harjavalta Oy:n Harjavallan tehtaiden ympäristöluvan (ESAVI/37782/2020, 10.11.2021) lupamääräyksen 66c mukaan toiminnasta aiheutuvia rikkidioksidin ja pölyn/hiukkasten hajapäästöjä on vähennettävä vuoden 2019-2020 tasosta. Päivitetty konvertterihallin rikkidioksidin hajapäästöjen laskenta sekä päivitettyt haja- ja rikkidioksidimallinnukset on tullut toimittaa toimivaltaiselle lupaviranomaiselle 31.12.2025 mennessä, joka voi selvityksen perusteella antaa lisämääräyksiä hajapäästöjen vähentämiseksi.

Hajapäästöselvitys

Selvitykset hajapölypäästöstä ja rikkidioksidista uusittiin kesällä 2025. Tehdasalueen hajapäästöjä ja konvertterihallin rikkidioksidia mitattiin kesäkuussa. Hajapäästömittauksia suoritettiin pitkälti samoilla alueilla, kuin aiemmassa selvityksessä. Mallinnuksen hajapäästötiedot on saatu kesäkuun hajapäästömittauksista ja piippupäästötietoina on käytetty laitoksen vuoden 2024 toteutuneita päästöjä.

Selvityksen perusteella merkittävimmät hajapäästökohteet ovat sulaton piha, portti-rikastevaraston liikenneväylä ja patakenttä (2020 selvityksessä merkittävimmät kohteet: patatie, konvertterihalli ja nikkelirikastevarasto). Hajapäästökohteiden lisäksi joidenkin metallien osalta myös tietyt piippupäästöt olivat merkittävässä osassa.

Hajapölypäästö oli yhteensä 55 t/v, mikä on huomattavasti vähemmän kuin edellisessä mittauksessa (344 t/v). Päästöjen lasku johtuu erityisesti patatien ja nikkelirikastevaraston pienemmistä päästöistä.

Kehitystoimenpiteet vuoden 2020 jälkeen

Mittaustulosten mukaan merkittävimmät parannukset ovat olleet patatien ja nikkelirikastevaraston hajapäästöjen (huom. mittausepävarmuudet) väheneminen. Patatiellä vähennys johtuu asfaltoinnin uusinnasta, ylimääräisen liikenteen ohjaamisesta muualle sekä kohteen tehostetusta puhdistuksesta, johon on viime vuosina pyritty keskittymään. Nikkelirikastevarastolla vanha purkupaikka on peitetty (2021) ja satamassa otettu käyttöön uusi rikasteiden käsittelykokonaisuus (2023), jolla rikasteiden käsittelyä on saatu kehitettyä.

Muita kehitystoimenpiteitä ovat liikenteen hajapäästöhallinnan jatkuva kehitystyö (mm. harja-auton reittikartan päivitykset ja puhdistusten lisääminen, patasillan ja kulkuväylien reunojen soran puhdistukset, kohdekasteluvalmius ja kuljettajien perehdyttäminen), anodivalimon poistokaasujen pussisuodattimen käyttöönotto (2022) sekä sulaton letkusuodattimien kehitystoimenpiteet: KLS kaasujenohjauksen optimointi ja ravistuslogiikan uusinta (2023) ja ventilaatiosuodattimen ravistuslogiikan uusinta (2024).

Rikkidioksidipäästöt ja leviämismallinnus

Rikkidioksidipäästöjen leviämistä mallinnettiin AERMOD-leviämismallilla. Mallinnuksessa huomioitiin rakeistuskaasupesurin, nikkelikuivaamon, rikkihappotehtaan, sulaton ja konvertterihallin päästöt. Laskennalliset rikkidioksidipäästöt laitoksella olivat 2 194 t/a, mikä on vähemmän kuin vuoden 2020 mallinnuksessa (2 293 t/a).

Jatkotoimenpiteet

Boliden Harjavallalla selvityksessä tai suunnitteilla olevia kehityshankkeita päästöjen vähentämiseen liittyen:

- Konverttitali/sulatto:
 - o Konverttitalin itäpään osittainen sulkeminen
 - o Selvitykset sulaton KLS-suodattimen ja ventilaatiosuodattimen kapasiteetin lisäämisestä
 - o Suunnitelma anodiunien huuista (+kaasukäsittely)
- Rikasteiden purkualue:
 - o Hallin avoimien ovialukkojen sulkemisen selvittäminen
 - o Rengaspesurin suunnittelu rikastevarastolle
- Liikenteen hajapäästöt ja piha-alueiden puhtaus:
 - o Jatkuva kehitystyö ja seuranta sekä yhteistyö alueen toimijoiden kanssa
 - o Vuoden 2025 hajapäästömittausten pohjalta erityinen huomio kohteisiin: sulaton piha, portti-rikastevarasto-liikenneväylä, patakenttä
- Nikkelikivien rakeistuksen poistokaasujen puhdistuksen kehittäminen
- Itäpään murskausaseman kehittäminen

Hajapäästöjen vähentämiseen liittyviä aiheita käsitellään katsauksissa eri osastojen ja kumppaniyhtytysten kanssa. Hajapäästöasioita käsitellään myös johdon katselmuksissa. Päästöjen hallinnasta on laadittu pitkän tähtäimen suunnitelma, jota päivitetään priorisointien ja toteutuskelpoisuuden mukaan.

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat julkisilta osin kokonaisuudessaan luettavissa sähköisesti Lupa- ja valvontaviraston lupatietopalvelussa osoitteessa <https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi-FI/asia/3322787>.

Lisätietojen antaja	Johtava ympäristöinsinööri Joni Mustonen, puh. 044 701 0215
Esittelijä	Kaupungeingeodeetti
Päätösehdotus	Kaupunkikehityksen lautakunta päättää Harjavallan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antaa Boliden Harjavalta Oy:n Harjavallan tehtaiden ympäristöluvan lupamääräyksen 66c mukaisesta selvityksestä seuraavan lausunnon: Harjavallan kaupungin alueella hengitettävien hiukkasten metallipitoisuudet ovat olleet viime vuosina yli tavoitearvojen. Lautakunta pitää tärkeänä, että hajapäästölähteitä selvitetään edelleen ja päästölähteitä pyritään mahdollisuuksien mukaan vähentämään. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rikasteiden ja muiden mahdollisesti pölyävien aineiden kuljetusvälineiden puhtauteen sekä purkupaikkojen suojaamiseen siten, että rikasteiden ja muiden mahdollisesti pölyävien aineiden leviäminen ympäristöön saadaan minimoitua.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Täytäntöönpano	Lupa- ja valvontavirasto